

Bhakti-vikása

Szvámí:

Bepillantás India hagyományos életébe

„Létra a kútban”

Lál Kiadó, 2000

Számunkra, nyugati emberek számára India talányos föld. Racionalista értékrendünk kétségbeesetten keres fogódzókat a több évszázadot túlélt építészeti remekművek és a modern technika szabadon csüngő kábelkötegeinek dzsungelében ugrándozó majmok, a drágakövekkel kirakott paloták és a városok utcáin élő nincstelen embertömeg, a kaotikusnak tűnő közlekedés és a tehénvédelem, a járványos betegségek és a minőségi árutól roskadozó bazárrok, a kiismerhetetlennek látszó isten- és félistenkultusz, és az évezredes matematikai és csillagászati tudományosság ellentmondásos világában, amit összefoglalóan hindu kultúrának nevezünk.

A mesés távolkelet mindig erős vonzerőt gyakorolt más civilizációk számára, a portugáltól az iszlámon át az angolig, mely vonzódás gyakran torkollott végül fegyveres hódításba, civilizációs és kulturális misszióba. Indiában a kultúrák együttélése és keveredése mára már

eklektikus életvilágot szült, amely azonban az ellentmondások e világát finoman, de szilárdan átszövő békés, időtlen, gyakran naiv, sokszor humoros, sorsát természetesnek elfogadó, mélyen vallásos emberi atmoszférájával továbbra is őrzi vonzerejét. Az e hagyományokból táplálkozó finom háló napjaink globalizálódó fogyasztási kultúrájának kihívására azonban egyre vékonyodik. Bhakti-vikása Szvámí *Bepillantás India hagyományos életébe* című könyve arra keresi a választ, hol található e hagyomány gyökere, és mi okozza az utóbbi évtizedekben tapasztalható váratlanul gyors visszaszorulását. Az angol származású szerző, gyakorló vaisnavaként – Krisna-hívőként – maga is több évtizedet élt az India tradicionális kultúrájának egyik bölcsőjét jelentő Bengálban. Könyvében elbeszélés és riport műfajú visszaemlékezések formájában közöl életképeket a védikus kultúra elmúlt ötven évéből azaz a céllal, hogy életsorsok példáján keresztül mutassa be ezen ősi kultúra visszaszorulásának okait, melyek felismerésével orvosolni lehetne e nemkívánatos folyamatot.

Kevert műfaja és különböző, egymástól elválasztott dialógusai ellenére a könyv egységes képet mutat. Az eseménysor egy bengáli faluban indul, kelet és nyugat sajátos találkozásával: a nyugati civilizációból kiábrándult, a keleti kultúrát filozófiai alapon gyakorló európai fiatalember döbönt szembesülésével a több ezer éves kultúra élő gyakorlatával. Az eseménykör kelet és nyugat újfajta találkozásával zárul: egy kíváncsi indiai fiatalember Amerikába vándorlásával, aki habzsolva próbálja ki a nyugati kultúra szokásait, miközben teljesen elfelejti sajátját. A próbák azonban rövid életűek, és az öncélú érzékkielégítés vég nélküli keresése miatt kiábránduláshoz vezetnek, míg végül a nyugati világban talál rá az immár ott kibontakozó, eredeti védikus filozófiára.

Az elbeszélésekből érdekes folyamat rajzolódik ki kelet és nyugat vonatkozásában. Egyik oldalon India, amelynek kultúrája elvesztette filozófiai megértését, s ily módon megsemmisülésnek van kitéve. A másik oldalon a nyugati Krisna-hívők, akik rájöttek a nyugati

kultúra értelmetlenségére és céltalanságára, s az Indiából nyugatra ment Sríla Prabhupáda személyes és könyvbeli útmutatásai alapján próbálják gyakorolni a védikus filozófiát, nélkülözve annak kulturális alapjait. Az egyensúlyt a védikus kultúra megőrzése biztosítja, amely a keleti és nyugati ember számára egyaránt „létra a kútban”¹: a lelki tökéletesség mint az emberi élet célja elérésének egyetlen útja, ám elveszítve e kultúra filozófiai megértését a létra másik végén visszasüllyedünk az anyagi világ ösztönlétébe.

Sríla Prabhupáda azzal a céllal hozta létre a Krisna-tudat Nemzetközi Szervezetét (ISKCON) 1966-ban, hogy újra egyesítse a védikus kultúrát és a védikus filozófiát, amely a védikus kultúra megőrzésének és a filozófia megvalósításának egyetlen és nélkülözhetetlen záloga. A lelki tökéletesség felé vezető út a hinduk számára, akik filozófiai megértéssel tölthetik fel felszínessé váló kultúrájukat, és a nyugati emberek számára, akik e kultúra által megvalósítást nyerhetnek kereső filozófiájukhoz.

Bhakti-vikása Szvámí könyve világnézettől és kultúrkörtől függetlenül mindenkire szól. Bepillantásai India hagyományos életébe egyaránt érdekes a világi emberek számára, akiket szembesít a nyugati kultúra céltalanságával és romboló hatásával, a hinduk számára, akiket szembesít kultúrájuk filozófiai megértésének igényével, és a nyugati bhakták – Krisna-hívők – számára, akiknek követendő példát nyújt lelki kultúrájuk hiányosságainak pótlásához.

Szabó Csilla (Asta-szakhí déví dászi)

JEGYZET:

1 A hasonlatot a könyv egyik riportalánya, Raszarádzsa dásza használja (213.old.).